

Nr 317

Av herr Hansson, Nils, m. fl., *angående statsbidrag till upprättande av s. k. skogsbruksplaner.*

1955 års skogsvårdsutredning har i sina förslag konsekvent sökt finna olika former av stimulans för en ökad självverksamhet hos skogsägarna. Otvivelaktigt tyder den sedan mer än 50 år samlade erfarenheten av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet därpå, att en sådan tanke är riktig och att dess fullföljande lämpligen kan tjäna som målsättning.

Att utredningen samtidigt påvisat att skogsbruket alltjämt företer vissa brister, är endast ett statistiskt beskrivande och på intet sätt att fatta som något i sig självt motsägande den nyssnämnda erfarenheten, att stora framsteg gjorts inom den privata skogshanteringen. Däremot kan de klarlagda svagheterna väl tjäna som motiv för nödvändigheten av en förstärkning av sådan verksamhet, som vore ägnad att öka skogsägarens möjlighet och förmåga att självständigt handha skogshushållningen på sin fastighet.

Trots de påvisbara framstegen anser sålunda utredningen, att åtgärder från det allmännas sida bör vidtas för bl. a. en förbättring av planläggningen av skogsvården, en intensifiering av upplysnings- och propagandaverksamheten samt en förstärkning av den skogligen yrkesutbildningen. Dessa förslag — andra av mera teknisk natur att förtiga — följer mycket nära den ovan relaterade huvudlinjen.

I statsverkspropositionen upptas till behandling endast den förstnämnda av de tre verksamhetsgrenarna, nämligen planläggningen av skogsvården i form av förslag rörande bidrag till upprättande av skogsbruksplaner.

Skogsvårdsutredningen har efter en saklig motivering föreslagit ett bidrag för upprättande av enkla skogsbruksplaner om 125 kronor oavsett storleken av den brukningsenhet planen gäller. Då skogsbruksplanen är ett verksamt och viktigt hjälpmedel för skogsbrukaren, att på ett ekonomiskt och framsynt sätt sköta sin skog, får den anses vara ett utomordentligt instrument för stimulans av intresse och självverksamhet, ej minst därigenom att möjlighet finnes att efter hand jämföra de uppnådda resultaten med planens utgångslägen. Skogsbruksplanen är det primära i sammanhanget, så till vida som därur framgår vad som under olika tidsperioder bör utföras i fråga om avverkning, skogsvård och därav betingade underhålls- och grundförbättringsåtgärder alltefter angelägenhetsgrad. Planen ger en uppfattning om intäkter och kostnader och kan givetvis också ge upplysning om vilka åtgärder som kan tänkas kvalificerade för bidrag från de olika skogsbefrämjande anslagen.

Nu föreslås i statsverkspropositionen under IX huvudtiteln, att då fråga är om lån eller bidrag till stödberättigad åtgärd, så bör i kostnaderna för ve-

derbörande företag »hädanefter kunna inräknas utgifter för upprättande av sådana skogsbruksplaner, vari det skogsvårds- eller skogsvägbyggnadsföretag ingår, som bidrags- eller låneansökan avser». Denna anordning, säges det vidare, är att föredraga framför skogsvårdsutredningens förslag om bidrag till anskaffande av skogsbruksplaner med 125 kronor per plan.

Härav torde kunna dragas den slutsatsen, att upprättandet av en skogsbruksplan såsom en fristående åtgärd icke skulle bli bidragskvalificerande. Om så är fallet, kommer uppenbarligen möjligheten att mera allmänt få till stånd skogsbruksplaner särskilt för mindre skogsägare att bli betydligt beskuren. Det är nämligen otvivelaktigt så att många skogsfastigheter av olika skäl saknar åtgärdsobjekt, som är kvalificerande för bidrag enligt de s. k. skogsförbättrings- och väkanslagen. För att komma i åtnjutande av bidrag till skogsbruksplan skulle ägaren av en sådan fastighet nödgas ansöka om lån ur statens skogslånefond exempelvis för bekostande av lagenliga reproduktionsåtgärder e. d. ehuru han måhända ej vore i behov av sådant lån. En sådan konsekvens av Kungl. Maj:ts förslag är förvisso föga tilltalande. En annan konstlad form av bidragskvalifikation kan uppstå, då viss fastighet tvångsvis måste delta i väg- eller dikessamfällighet, vari ägaren själv icke är primär intressent.

Det förefaller oss sålunda som om ett genomförande av propositionens förslag angående bidrag till skogsbruksplaner skulle innebära en total förvanskning av syftet bakom skogsvårdsutredningens förslag i frågan, nämligen att stimulera skogsägarnas intresse, stärka deras kompetens och uppmuntra en rätt inriktad självverksamhet. Utredningen har därjämte beaktat det stora värdet av att söka intressera ett fleral ägare till grannfastigheter att samtidigt låta upprätta skogsbruksplaner. Arbetet skulle därigenom ej endast förbilligas utan jämväl vara av betydelse för åstadkommande av samverkan mellan skogsägare, vilket kunde medföra ytterligare samverkan även inom annan skoglig verksamhet. Nyttan av en mera allmän samverkan har understrukits av riksdagens jordbruksutskott i dess utlåtande nr 30/1959. Sannolikt skulle en bidragstilldelning för upprättande av skogsbruksplaner enligt propositionens förslag, som icke erkänner planen såsom ett fristående bidragsobjekt, i många fall helt spoliera möjligheten till samverkan beträffande planarbetet och därmed också få ett menligt inflytande på möjligheten till samverkan i övrigt.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställles,

att riksdagen måtte besluta att i enlighet med 1955 års skogsvårdsutrednings förslag bidrag till upprättande av s. k. skogsbruksplaner må utgå från statens skogsförbättrings-anslag med 125 kronor per plan.

Stockholm den 26 januari 1960

Nils B. Hansson

And. E. Johansson

Ebbe Ohlsson

Olof Pålsson

Uno Olofsson